

Innowacyjność Polski wciąż poniżej oczekiwań

Kategoria: Rozwój i fundusze

Opublikowano: środa, 04, marzec 2026 07:58

Tomasz Smaś

Odsłony: 50

Polska wciąż pozostaje na odległej pozycji w europejskich i światowych rankingach innowacyjności. W Europejskim Rankingu Innowacyjności (European Innovation Scoreboard) za 2025 rok zajęła 23. miejsce spośród 27 państw Unii Europejskiej. Niżej znalazły się jedynie Słowacja, Łotwa, Bułgaria i Rumunia. Również w globalnym zestawieniu Global Innovation Index kraj uplasował się daleko od liderów – na 39. miejscu.

Choć w ostatniej dekadzie wskaźniki innowacyjności stopniowo się poprawiają, tempo zmian pozostaje niewystarczające, aby Polska mogła wyjść z kategorii tzw. „wschodzących innowatorów”. Obecnie wynik kraju osiąga około 66 proc. średniej unijnej, podczas gdy próg awansu do grupy umiarkowanych innowatorów zaczyna się od poziomu 70 proc.

Gospodarka oparta na tanich zasobach

Eksperti wskazują, że przyczyną słabszej pozycji Polski jest w dużej mierze model gospodarki ukształtowany w ostatnich dekadach. Przez wiele lat rozwój opierał się głównie na przewagach kosztowych – taniej pracy, energii oraz gruntów. Taki system sprzyjał funkcjonowaniu firm jako podwykonawców dla międzynarodowych koncernów, lecz nie stymulował powstawania własnych technologii.

W efekcie wiele przedsiębiorstw koncentrowało się na usprawnianiu procesów i adaptacji istniejących rozwiązań, zamiast tworzyć przełomowe innowacje. Ten model, choć skuteczny w okresie transformacji gospodarczej, dziś coraz wyraźniej ogranicza możliwości dalszego rozwoju.

Słaba współpraca nauki i biznesu

Jednym z najczęściej wskazywanych problemów jest niedostateczna współpraca między środowiskiem naukowym a przedsiębiorstwami. Uczelnie i instytuty badawcze wciąż koncentrują się przede wszystkim na działalności naukowej i dydaktycznej, podczas gdy w wielu krajach Europy Zachodniej ważnym elementem ich funkcjonowania jest także komercjalizacja wyników badań.

To właśnie zamiana wiedzy akademickiej w konkretne produkty, technologie czy usługi decyduje o sile innowacyjnych gospodarek. W Polsce proces ten dopiero się rozwija, mimo że na wielu uczelniach działają centra transferu technologii, a także sieci współpracy między jednostkami naukowymi.

Brak spójnej strategii rozwoju

Raport analityczny wskazuje również na brak jednolitej, długofalowej strategii rozwoju innowacyjności. W wielu państwach europejskich polityka technologiczna opiera się na jednym nadrzędnym dokumencie, który wyznacza kierunki działań i jasno określa cele oraz narzędzia ich realizacji.

Tymczasem w Polsce system wsparcia jest rozproszony między liczne instytucje i programy. W rezultacie część działań się dubluje, a odpowiedzialność za rozwój innowacji jest podzielona między wiele podmiotów. Wśród proponowanych zmian pojawia się pomysł lepszej koordynacji instytucji wspierających rozwój technologii, takich jak agencje finansujące badania, programy dla przedsiębiorstw czy instytucje promujące inwestycje.

Inspiracje z Europy

Innowacyjność Polski wciąż poniżej oczekiwań

Kategoria: Rozwój i fundusze

Opublikowano: środa, 04, marzec 2026 07:58

Tomasz Smaś

Odśloni: 50

Eksperti wskazują, że Polska może czerpać inspirację z państw, które w ostatnich latach skutecznie rozwinęły swoje ekosystemy innowacji. Przykłady takich krajów to m.in. Finlandia, Dania czy Francja. Jeszcze kilkanaście lat temu nie należały one do światowych liderów technologicznych, jednak dzięki konsekwentnej polityce państwa i współpracy nauki z biznesem osiągnęły znaczący postęp.

Wspólną cechą tych systemów jest długofalowa strategia rozwoju, jasno określone kompetencje instytucji oraz silna rola prywatnego kapitału wspieranego przez środki publiczne. Istotną funkcję pełnią także uczelnie, które aktywnie uczestniczą w procesie tworzenia nowych technologii i przedsiębiorstw.

Komercjalizacja kluczem do sukcesu

Jednym z elementów wyróżniających najbardziej rozwinięte gospodarki jest rozwój firm typu spin-off – przedsiębiorstw powstających na bazie badań naukowych prowadzonych na uczelniach. Takie spółki pozwalają przenosić wyniki badań bezpośrednio do gospodarki.

W Polsce tego typu inicjatywy wciąż stanowią niewielką część rynku start-upów. Aby zwiększyć ich liczbę, potrzebne są mechanizmy zachęcające środowisko akademickie do współpracy z biznesem oraz budowania nowych firm technologicznych.

Zdaniem analityków bez wzmocnienia systemu komercjalizacji wiedzy i bez spójnej strategii państwa trudno będzie znacząco poprawić pozycję Polski w międzynarodowych rankingach innowacyjności. W dłuższej perspektywie właśnie rozwój technologii i wiedzy może stać się jednym z kluczowych motorów wzrostu gospodarczego kraju.

Źródło: Newseria